

Kike Amonarriz

◆ UMOREGILEA ETA
SOZIOLINGUISTA

Umorea eta hizkuntzen irakaskuntza

ALGARA, EDO EZ GARA bloga zabaltzeko aitzakia eman dit Péter Medgyes, Hungariako Hezkuntza Ministerioako estatu idazkari eta Damascon enbaxadore izan den Linguistika Aplikatuko irakaslearen *Laughing Matters: Humour in the language classroom* liburuak.

Sarreran dioenez, umorea, hizkuntzen irakaskuntzarako dugun bitartekorik onenetako bat da, baina oraindik ere ariketa eta testu umoretsu gutxi aurkitzen dugu hizkuntza lantzeko materialetan. Egoera hau ez da oso ulergarria, hizkuntzak ikasterakoan aise sortzen direlako egoera umoretsuak eta ikastordu horiek plaza ezin egokiagoak direlako giro atsegin eta lagunkoia sortzeko. Umorea erabiltzeko hainbat arrazoi aipatzen ditu. Tartean hauek:

- Kulturen arteko zubiak eraikitzen ditu.
- Ikasleen arteko harremanak erraztu eta tentsioak baretzen ditu.
- Pentsamendu sortzailea garatzen du.
- Aurretik ikasitako hizkuntza zatiak finkatzen ditu.
- Gelan giro alaia sortzen du eta motibazioa handitzen du.

Euskara irakasle gisa aritu nintzenez, hizkuntzaren inguruan emandako hitzaldietan eta Hizkuntza Eskolan ikasle gisa izandako esperientziak ere ondorio berberera narاما: umoreak ikasketen prozesua erraztu egiten du.

Eta orduan, zergatik ematen zaio horren garrantzi gutxi

umoreari irakaskuntzan? Galdera hori erantzun nahian, 2004ko Udako Ikastaroetan “Umorea eta Hezkuntza” ikastaroa antolatu genuen. Beste batzuen artean, Felix Etxeberrriak eskola tradizionalaren umore txarrari, eskola berriaren alaitasuna kontrajarri zion, bere abantaila pedagogikoak azalduz. Joxerra Gartziak berriz, “Umorea: Publizitatean bai eta eskolan ez? Hezkuntza persasioaren ikuspegitik” gaia landu zuen eta umorearen baliagarritasuna eta ezinbestekotasuna aipatu zituen.

Honen haritik gogoan dut gure alabetako batek ikastolatik bueltan behin hauxe esan zidala: “Aita, gaur egun handia da. Andereñok barre egin du!”. Izan ere, edozein haurri zein irakasle dituen gustukoen galdetuz gero, hamarretik bederatzitan, gelan irribarra erakusten dutenak aipatuko dizkizu.

Berriki ospatu dugun 2013ko Kilometroen aurkezpen-jaialdian, bertaratu ziren ikasleek, barrez eta algaraz hartu zituzten irakasleak, esketetan edo arropa-desfilean azaldu zirenean. Baina irakasleen jarrera horrek eta ikasleen barreek sekulako balio pedagogikoa dute. Umoreak gertutasuna eta konplizitatea baitakar, energia positiboa eta ikuspegi zabaltasuna. Are gehiago, nire ustez ezin da pedagogia aurrerakoirik planteatu, lan-tresna nagusien artean umorea eduki gabe. ■

BERTSO BERRIAK

Ane Labaka

Doinua:

Txikitatikan edukia dut.

Zor diegu memoria

Zure aldeko edo aurkako izaten bada zoria bizitza bera bihur liteke zahartutako noria egon zintezke gora igoa edo behera eroria. Zor diet letra lodia, miresmena, memoria... nahiz gizonena izan mundua, ospea eta gloria idatzi nahi dut emakumeen ezkutuko historia.

Emakumeen zeregina zen lurzorua goldatzea idiak zuzen akuilatzea, artosailak jorratzea, hamabi aho elikatzea, maindireak lisatzea, atariko belazea sarri ongarriztatzea... Betebeharra zen kanpokoa zaindu eta mimatzea baina ahaztu egin zitzaizen barrura begiratzea.

Oilagor asko ekarri ditu aurtengo neguko ehizak, gaztainak ere irribarretsu saltzen ditu Maria Luisak, errege sagar eta intxaurrak udazkeneko emaitzak, pikondo hosto likitsak, ta udaberriko zizak gizadiaren legetzat ditu launa urtaro bakoitzak Ordiziako azokak eta urteak eta bizitzak. ■

Lazkao Txiki bertso paper lehiaketako irabazlea. Sorta osoa, argia.com-en.